

**МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ**
до виконання практичних,
лабораторних робіт та
завдань для самостійної
роботи

з освітнього компоненту

**МЕТОДИКА
ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ
ДИСЦИПЛІН**

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти
імені проф. Т. І. Поніманської

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання практичних, лабораторних робіт та
завдань для самостійної роботи

з освітнього компоненту

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А2 Дошкільна освіта

Посібник схвалено та рекомендовано до друку
кафедрою дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти
імені проф. Т. І. Поніманської
(протокол №1 від 03.01.2025 року).

Друкується за рішенням навчально-методичної комісії
педагогічного факультету РДГУ
(протокол №1 від 15.01.2025 року).

Укладач – *Ольга КОЗЛЮК*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензенти:

Фасолько Т.С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Боровець О.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

М54

Методичні рекомендації до виконання практичних, лабораторних робіт та завдань для самостійної роботи з освітнього компоненту «Методика викладання фахових дисциплін»: методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта / Укл. О. А. Козлюк. Рівне: РДГУ, 2025. 34 с.

УДК 373.2.091.2 (07) (072)

У методичному посібнику представлено силабус навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін», плани практичних, лабораторних занять, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та методичні рекомендації щодо їхнього виконання.

Методичний посібник буде корисним здобувачам вищої освіти як при організації самостійної роботи з курсу, так і під час підготовки до практичних, лабораторних занять.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методика викладання фахових дисциплін»	6
Система оцінювання та вимоги	11
Питання до підготовки до підсумкового контролю (екзамену)	15
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ з виконання завдань до практичних, лабораторних робіт та завдань для самостійної роботи	20
ДОДАТКИ	31

ВСТУП

Освітній компонент «Методика викладання фахових дисциплін» є невід’ємним складником підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 Дошкільна освіта. Він належить до обов’язкових компонентів циклу професійної підготовки освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності А2 Дошкільна освіта, у ході вивчення якого у здобувачів вищої освіти формується низка загальних та спеціальних (професійних) компетентностей, необхідних для виконання трудових функцій викладача (асистента) закладу вищої освіти.

Опанування знаннями з курсу «Методика викладання фахових дисциплін» здійснюється за допомогою основних організаційних форм навчання: лекцій, практичних (семінарських), лабораторних занять, консультацій, самостійної роботи тощо. Остання займає провідне місце в системі освітнього процесу та передбачає аналіз конкретних ситуацій, виконання завдань, написання конспектів лекцій, розробку пам’яток для здобувачів вищої освіти тощо.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: A2 Дошкільна освіта	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>Підготувати портфоліо викладача педагогіки і психології (дошкільної).</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
		14 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 6 год.	Освітній рівень: магістр	Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		2 год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		8 год.	
		Вид контролю:	
		Екзамен	

У посібнику представлений силабус, який упорядковано із застосуванням

сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу у закладі вищої освіти. Виклад змісту дисципліни відбувається за допомогою використання інтерактивних методів та прийомів навчання.

Освітній компонент доречно вивчати після чи паралельно з обов'язковим освітнім компонентом циклу загальної підготовки Комп'ютерно-інформаційні технології (в галузі), оскільки у ході вивчення навчальної дисципліни розглядається специфіка використання комп'ютерно-інформаційних технологій у викладанні фахових дисциплін. Зокрема у викладанні дошкільної педагогіки, дитячої психології та фахових методик дошкільної освіти.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Методика викладання фахових дисциплін
Освітня програма	Дошкільна освіта
Компонент освітньої програми	Основний
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	<u>3</u> кредити / <u>90</u> годин
Вид підсумкового контролю з	Екзамен
Мова викладання	Українська
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент Козлюк Ольга Андріївна
CV викладача на сайті кафедри	https://doshkilnardgu.webnode.com.ua/vikladatskij-sklad/kozlyuk-o-a/
E-mail викладача	olha.kozliuk@rshu.edu.ua
Консультації	Очні консультації – щопонеділка, з 12.45 до 14.15 (кафедра) Он-лайн консультації – щосереди, з 15.00-17.00.

Мета та завдання дисципліни

Мета дисципліни: формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 Дошкільна освіта системи методичних знань, умінь та навичок необхідних для ефективного виконання функціональних обов'язків викладача закладу вищої освіти та викладання курсів педагогіки дошкільної, психології дитячої та фахових методик дошкільної освіти.

Завдання дисципліни:

0. вивчення завдань, змісту і методів викладання психолого-педагогічних курсів у закладах вищої освіти;
1. формування фахових компетентностей у галузі викладання психолого-педагогічних дисциплін;
2. оволодіння сучасними технологіями викладання педагогіки дошкільної, психології дитячої та методик дошкільної освіти;

3. озброєння здобувачів вищої освіти сучасними формами роботи з курсів «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча» і фахових методик дошкільної освіти; поглиблення знань з цих курсів;
4. формування відповідального ставлення до ролі викладача закладу вищої освіти, прагнення збагачувати й удосконалювати знання і вміння, підвищувати професійну майстерність.

У процесі вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються такі **компетентності**:

Загальні компетентності (КЗ)

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-5. Здатність до роботи в команді.

КЗ-7. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою.

КЗ-8. Здатність до впевненого і критичного використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій і ресурсів, цифрового освітнього середовища у професійній діяльності, повсякденному житті, комунікації.

КЗ-10. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності та здатність до застосування кращих практик у професійній діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (КС)

КС-09. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

КС-10. Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі, ефективно використовувати ІКТ та електронні (цифрові) освітні ресурси, дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі.

КС-16. Здатність до викладання, розроблення навчальних програм дисципліни та відповідних навчальних і методичних матеріалів до неї.

КС-17. Здатність до виконання дослідницьких/творчих проєктів, оприлюднення їх результатів та забезпечення захисту авторських прав

Програмні результати навчання

ПР-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів вищої освіти.

ПР-9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики..

ПР-16. Реалізовувати принципи педагогіки толерантності, педагогічної етики та творчості у професійній діяльності. Розробляти шляхи формування сприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі, управляти конфліктною ситуацією, застосовувати структурні і міжособистісні методи подолання і попередження конфліктів на основі володіння культурою ділового та професійного спілкування. Запобігати виникненню професійного та емоційного вигорання.

ПР-19. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПР-21. Володіти здатністю до саморефлексії, визначати індивідуальну

потребу та планувати професійний розвиток.

Очікуванні результати

Знання:

1. проблем навчання та/або професійної діяльності;
2. основних понять педагогіки, методики викладання та закономірностей навчання і виховання у ЗВО;
3. закономірностей побудови навчальних планів та робочих програм навчальних дисциплін;
4. особливостей викладання психолого-педагогічних дисциплін;
5. специфіки різних форм організації освітньої діяльності здобувачів вищої діяльності, організації самостійної та дослідницької роботи та педагогічної практики;
6. знання з дошкільної педагогіки, дитячої психології, фахових методик дошкільної освіти та методик їх викладання;
7. знати структуру робочої програми, силабусу;
8. системи та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Вміння:

1. володіти культурою ділового та професійного спілкування;
2. розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;
3. здійснювати оптимальний добір форм, методів, засобів освітнього процесу у відповідності до поставленої мети;
4. організовувати різноманітні форми навчання здобувачів вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта;
5. застосовувати сучасні технології у викладанні психолого-педагогічних дисциплін;
6. реалізовувати принципи педагогічної етики та творчості у професійній діяльності;
7. застосовувати теоретичні положення на практиці;
8. розробляти робочі навчальні програми дисципліни, силабуси та інші навчально-методичні матеріали до неї;
9. розробляти практичні завдання та завдання для самостійної роботи студентів.

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна

Тема 2. Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 3. Специфіка організації освітнього процесу у закладі вищої освіти

Тема 4. Конструювання змісту курсів та планування роботи викладача педагогіки та психології дошкільної, методик дошкільної освіти

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Тема 5. Методика викладання психолого-педагогічних курсів

Тема 6. Технології викладання педагогіки дошкільної, психології дошкільної та методик дошкільної освіти

Тема 7. Самостійна та дослідницька робота здобувачів вищої освіти

Тема 8. Організація педагогічної практики здобувачів вищої освіти у закладі дошкільної освіти

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Березовська Л. І. Технології викладання фахових методик дошкільної освіти: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 264 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. КПП ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
3. Зазимко О.В., Кліх Л.В., Тракай В.Г. Організація освітнього процесу у вищих навчальних закладах України: монографія. Київ: РВВ НУБіП України, 2016. 476 с.
4. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сеногонова та інші. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 189 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/362812678_INTERAKTIVNI_METODI_NAVCANNA_U_VISIJ_SKOLI
5. Іщенко Л. В. Методика викладання фахових дисциплін у ВНЗ: навчальний посібник. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2016. 99 с.
6. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2020. 291 с.
7. Про затвердження професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти». Наказ МОН №1466 від 16 жовтня 2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vykladach-zakladu-vyshchoi-osvity1466>
8. Саєнко Н.С. та ін. Дидактичний потенціал цифрових освітніх технологій для освітнього процесу: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 154 с.

Допоміжна

1. Втілюємо кейс-стаді у практику навчально-виховного процесу. Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/1225-qqq-17-m3-02-03-2017-vtlyumo-keys-stad-u-praktiku-navchalno-vihovnogo-protsesu>

2. Дослідницька робота здобувачів вищої освіти / За ред. І.М.Дичківської, О.А. Козлюк. Рівне, 2023.
3. Дуткевич Т. Дитяча психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 425с.
4. Дяченко Н.О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів. Київ: Ліра-К, 2019. 119с.
5. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Київ: Ліра-К, 2021. 484 с.
6. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 225 с.
7. Концепція розвитку педагогічної освіти. Київ, 2018.
8. Петрик О.І. та ін. Методичні рекомендації щодо аналізу лекцій, семінарських і лабораторно-практичних занять та загальні вимоги до проведення консультацій, написання дипломних і курсових робіт. Луцьк, 2018. 44 с.
9. Собченко Т., Желізньок О. Практичне використання цифрових сервісів в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти як педагогічна проблема. *Socio-economic relations in the digital society*. Volume 3 (49). 2023. С. 63-75.
10. Шапошникова І.В. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у вищій школі (види навчальних занять). Херсон: Гельветика, 2016. 63 с.

Посилання на сайти

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.osvita.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ЗВО України
3. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки
4. www.nbuiv.go.ua – сайт бібліотеки імені В. Вернадського
5. <http://library.rshu.edu.ua/> сайт наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету
6. <https://doshkilnardgu.webnode.com.ua/nmkd/> – сайт кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету (навчальні дисципліни)

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, проєктор для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: GSuite for Education (Drive, Docs, Presents, Classroom) (хмарний сервіс – відкрита ліцензія), хмарні конференції ZOOM (відкрита ліцензія).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється відповідно до Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету (https://www.rshu.edu.ua/files/univer/pol_ocinuvana_znan_umin_zvo_rshu_2018_zamin.pdf).

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; лабораторні роботи, оцінка за ІНДЗ. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач до екзамену – 60.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти під час вивчення дисципліни

Критерії оцінювання за видами діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Оціночі бали	Кількість балів
T1	Робота на лекційному занятті: 5. присутність на лекції та конспектування матеріалів лекції; активна участь на лекції (відповіді на запитання, запитання до лектора, участь в обговоренні)	1 0,5 0,5	3
	Виконання завдань самостійної роботи: 6. своєчасність виконання навчальних завдань; 7. повний обсяг їх виконання; 8. якість виконання завдань для самостійної роботи; 9. творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції	2 0,5 0,5 0,5 0,5	
T2	Робота на лекційному занятті: 10. присутність на лекції та конспектування матеріалів лекції; 11. активна участь на лекції (відповіді на запитання, запитання до лектора, участь в обговоренні)	1 0,5 0,5	6
	Участь у практичному занятті (фронтальне/індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, виконання завдань під час практичних занять): • повнота розкриття питання; • логіка викладання матеріалу, культура мовлення; • емоційність та переконливість;	3 1 0,5 0,5 0,5	

	• використання основної та додаткової літератури; • аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки Виконання завдань самостійної роботи: • своєчасність виконання навчальних завдань; • повний обсяг їх виконання; • якість виконання завдань для самостійної роботи; творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції	0,5	
		2	
		0,5	
		0,5	
		0,5	
		0,5	
Модульний контроль (тестування)		3	3
ТЗ	Робота на лекційному занятті: • присутність на лекції та конспектування матеріалів лекції; • активна участь на лекції (відповіді на запитання, запитання до лектора, участь в обговоренні) Участь у практичному занятті (фронтальне/індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, виконання завдань під час практичних занять): • повнота розкриття питання; • логіка викладання матеріалу, культура мовлення; • емоційність та переконливість; • використання основної та додаткової літератури; • аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки Виконання завдань самостійної роботи: • своєчасність виконання навчальних завдань; • повний обсяг їх виконання; • якість виконання завдань для самостійної роботи; • творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції	1 0,5 0,5 3 1 0,5 0,5 0,5 0,5 2 0,5 0,5 0,5 0,5	6
Т4	Робота на лекційному занятті: • присутність на лекції та конспектування матеріалів лекції; • активна участь на лекції (відповіді на запитання, запитання до лектора, участь в обговоренні) Участь у лабораторному занятті (допуск, активна участь, виконання завдань та їх захист): • формальна готовність до лабораторного заняття, наявність відповідних записів у зошиті; • активна участь в лабораторному занятті;	1 0,5 0,5 4 1 1,5	7

	● презентація та захист результатів лабораторної роботи Виконання завдань самостійної роботи: ✓ своєчасність виконання навчальних завдань; ✓ повний обсяг їх виконання; ✓ якість виконання завдань для самостійної роботи; ✓ творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції	1,5 2 0,5 0,5 0,5 0,5	
Модульний контроль (тестування)		3	3
T5	Робота на лекційному занятті: ● присутність на лекції та конспектування матеріалів лекції; ● активна участь на лекції (відповіді на запитання, запитання до лектора, участь в обговоренні) Участь у практичному занятті (фронтальне/індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, виконання завдань під час практичних занять) : ● повнота розкриття питання; ● логіка викладання матеріалу, культура мовлення; ● емоційність та переконливість; ● використання основної та додаткової літератури; ● аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки Виконання завдань самостійної роботи: ● своєчасність виконання навчальних завдань; ● повний обсяг їх виконання; ● якість виконання завдань для самостійної роботи; ● творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції	1 0,5 0,5 3 1 0,5 0,5 0,5 0,5 2 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5	6
T6	Робота на лекційному занятті ● присутність на лекції та конспектування матеріалів лекції; ● активна участь на лекції (відповіді на запитання, запитання до лектора, участь в обговоренні) Участь у практичному занятті (фронтальне/індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, виконання завдань під час практичних занять) : ● повнота розкриття питання; ● логіка викладання матеріалу, культура мовлення;	1 0,5 0,5 2*3 1 0,5 0,5 0,5	9

	● емоційність та переконливість; ● використання основної та додаткової літератури; ● аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки Виконання завдань самостійної роботи: ● своєчасність виконання навчальних завдань; ● повний обсяг їх виконання; ● якість виконання завдань для самостійної роботи; ● творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції	0,5 2 0,5 0,5 0,5 0,5	
T7	Робота на лекційному занятті: ☐ присутність на лекції та конспектування матеріалів лекції; ☐ активна участь на лекції (відповіді на запитання, запитання до лектора, участь в обговоренні) Участь у практичному занятті (фронтальне/індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, виконання завдань під час практичних занять): ● повнота розкриття питання; ● логіка викладання матеріалу, культура мовлення; ● емоційність та переконливість; ● використання основної та додаткової літератури; ● аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки Виконання завдань самостійної роботи: ● своєчасність виконання навчальних завдань; ● повний обсяг їх виконання; ● якість виконання завдань для самостійної роботи; ● творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції	1 0,5 0,5 3 1 0,5 0,5 0,5 0,5 2 0,5 0,5 0,5 0,5	6
T8	Участь у практичному занятті (фронтальне/індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, виконання завдань під час практичних занять) : ● повнота розкриття питання; ● логіка викладання матеріалу, культура мовлення; ● емоційність та переконливість; ● використання основної та додаткової літератури; ● аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки	3 1 0,5 0,5 0,5 0,5 2	5

	Виконання завдань самостійної роботи:	0,5	
	● своєчасність виконання навчальних завдань;	0,5	
	● повний обсяг їх виконання;	0,5	
	● якість виконання завдань для самостійної роботи;	0,5	
	● творчий підхід у виконанні завдань, відображення власної позиції		
Модульний контроль (тестування)		3	3
ІНДЗ (Підготувати портфоліо викладача педагогіки і психології (дошкільної), яке містить конспекти занять з педагогіки дошкільної, психології дитячої та методик дошкільної освіти з усіма необхідними демонстраційними та роздатковими матеріалами, наочністю).		3	3
Критерії оцінювання ІНДЗ:			
1. своєчасність виконання роботи;		0,5	
2. творчий підхід у виконанні завдання;		0,5	
3. повний обсяг виконання завдання;		0,5	
4. якість виконання завдання		1	
5. оформлення.		0,5	
Разом		60	60
Екзамен		40	40
Разом		100	

Додаткові бали:

Якщо здобувач відвідав усі лекційні заняття, він додатково отримає 2 бали заохочення

Додаткові бали (не більше 5 балів): здобувач вищої освіти може отримати за творчий підхід до виконання завдань та особливу активність під час різних форм роботи.

Додаткові 10 балів можуть бути нараховані за результатами інформальної/неформальної освіти (участь у вебінарі, майстер-класі, семінарі-практикумі, конференції тощо), що пов'язані з тематикою дисципліни. Або ці бали можуть бути зараховані за участь у практичному занятті та виконання завдань для самостійної роботи за конкретною темою, якщо зміст певної форми здобуття інформальної/неформальної освіти відповідає її змісту. Підтвердженням здобуття інформальної освіти є сертифікат, свідоцтво тощо. Також додаткові бали (не більше 10) можна отримати за активну участь у студентській науковій роботі, що не передбачена навчальними планами. Це зокрема участь у студентських наукових гуртках, товариствах, участь у студентських наукових конференціях, олімпіадах, конкурсах наукових робіт тощо.

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіку освітнього процесу. Перескладання модулів, заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами та деканатами. Роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної та індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності.

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та підсумкові завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів;
- не списувати під час виконання тестових завдань та написання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

У разі виявлення плагіату в будь-яких видах робіт, Ви отримаєте незадовільну оцінку і повинні будете повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Питання до підготовки до підсумкового контролю

1. Розкрийте предмет, завдання, основні категорії педагогіки вищої школи.
2. Охарактеризуйте систему педагогічних наук та місце у ній педагогіки вищої школи.
3. Розкрийте методологічну основу сучасної педагогіки вищої школи.
4. Розкрийте особливості вищої освіти в Україні, її основні принципи та завдання.
5. Висвітліть тенденції та перспективи розвитку вищої освіти на Європейському просторі.
6. Охарактеризуйте організаційно-правове забезпечення вищої освіти.
7. Дайте характеристику освітнього рівня «магістр». Назвіть основні функції магістра.
8. Назвіть ключові завдання різних рівнів педагогічної освіти.
9. Розкрийте методику оцінювання знань здобувачів вищої освіти.
10. Висвітліть історію підготовки фахівців з дошкільної педагогіки в Україні.
11. Дайте визначення поняття “освітній процес закладу вищої освіти” та розкрийте особливості його організації.
12. Охарактеризуйте предмет і об’єкт дидактики вищої школи.
13. Розкрийте зміст освіти у вищій школі.
14. Розкрийте значення лекції та охарактеризуйте її види.

15. Визначте завдання психолого-педагогічних курсів у підготовці фахівця з дошкільної освіти.
16. Охарактеризуйте навчальний план спеціальності А2 Дошкільна освіта освітнього ступеня магістр педагогічної освіти та розкрийте у ньому місце психолого-педагогічних курсів.
17. Розкрийте методику підготовки читання лекцій у закладі вищої освіти.
18. Охарактеризуйте концепцію розробки навчального курсу.
19. Поясніть, що таке робоча програма дисципліни. Розкрийте її структуру та принципи побудови.
20. Охарактеризуйте освітньо-професійні програми, розкрийте їх значення та зміст.
21. Назвіть форми організації роботи зі здобувачами вищої освіти у курсах психолого-педагогічних дисциплін.
22. Розкрийте особливості викладання дошкільної педагогіки.
23. У чому полягають особливості лекційних форм роботи. Назвіть види лекцій з педагогіки, психології, методик дошкільної освіти.
24. Розкрийте особливості викладання курсу психології.
25. Розкрийте роль практичних занять у викладанні психолого-педагогічних дисциплін, їх види та методика проведення.
26. Розкрийте специфіку викладання фахових методик (методика за вибором).
27. Розкрийте значення семінарських видів занять у ЗВО.
28. Розкрийте особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.
29. Розкрийте особливості технології навчання та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти: модульно-рейтингова і кредитно-модульна.
30. Розкрийте значення практичних занять у підготовці майбутнього педагога.
31. Розкрийте специфіку навчальних планів, навчальних і робочих програм.
32. Розкрийте особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у викладанні педагогіки дошкільної та фахових методик.
33. Охарактеризуйте навчальні плани підготовки педагога за спеціальністю А2 Дошкільна освіта.
34. Розкрийте наукові засади конструювання змісту психолого-педагогічних курсів.
35. Розкрийте особливості підготовки викладача і здобувача вищої освіти до семінарського заняття.
36. Розкрийте методику організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
37. Розкрийте методику підготовки та проведення лабораторних занять.
38. Розкрийте можливості використання інтернет-технології CouldComputing у підготовці майбутніх викладачів з дошкільної освіти.
39. Розкрийте особливості керівництва науково-дослідною роботою здобувачів вищої освіти.

40. Охарактеризуйте технології організації педагогічної практики.
41. Розкрийте специфіку підготовки майбутніх викладачів до WebQuest технології у викладанні педагогіки дошкільної та фахових методик дошкільної освіти.
42. Дайте характеристику інтерактивних методів і прийомів у викладанні психолого-педагогічних дисциплін. Наведіть приклади їх використання у роботі зі здобувачами вищої освіти.
43. Розкрийте особливості дослідницької роботи здобувачів вищої освіти в опануванні психолого-педагогічних курсів.
44. Розкрийте методику підготовки та проведення лабораторних занять.
45. Проаналізуйте форми організації роботи зі здобувачами вищої освіти в курсах психолого-педагогічних дисциплін.
46. Розкрийте особливості підготовки педагога дошкільної освіти за рубежом.
47. Розкрийте особливості застосування кейс-технології як оптимального поєднання теоретичних знань з уміннями самостійно орієнтуватися в навчальній ситуації.
48. Розкрийте роль соціально-психологічного тренінгу у викладанні дитячої психології.
49. Розкрийте особливості модульно-рейтингової та кредитно-модульної технології навчання та оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти.
50. Розкрийте особливості конструювання змісту курсів та планування роботи викладача.
51. Охарактеризуйте види самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
52. Опишіть одну із відомих Вам класифікацій методів роботи викладача закладу вищої освіти.
53. Розкрийте особливості викладання методик дошкільної освіти.
54. Охарактеризуйте вимоги до особистості викладача закладу вищої освіти.
55. Розкрийте єдність теоретичної і практичної підготовки педагога. Окресліть основні вимоги до педагогічної практики здобувачів вищої освіти.
56. Розкрийте роль і місце силабусу в організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
57. Розкрийте особливості системи організації дослідницької роботи здобувачів вищої освіти.
58. Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти.
59. Окресліть напрями вдосконалення вищої педагогічної освіти в Україні.
60. Розкрийте особливості участі здобувачів вищої освіти у дискусіях, конкурсах, олімпіадах та інших формах презентації фахової підготовленості.
61. Розкрийте роль педагогічної практики у реалізації завдань дошкільної педагогіки, дитячої психології та методик дошкільної освіти.
62. Охарактеризуйте педагогічну діяльність викладача закладу вищої освіти.
63. Колоквіум – співбесіда викладача зі здобувачами вищої освіти.

64. Розкрийте особливості дослідницької роботи здобувачів вищої освіти в опануванні психолого-педагогічних курсів.
65. Проаналізуйте завдання з дошкільної педагогіки, дитячої психології та фахових методик на різних видах педагогічної практики здобувачів вищої освіти.
66. Обґрунтуйте необхідність створення і використання словесної плакатної наочності на інтерактивних лекціях з дошкільної педагогіки, дитячої психології, фахових методик дошкільної освіти.
67. Дайте характеристику інтерактивних методів і прийомів у викладанні психолого-педагогічних дисциплін. Наведіть приклади їх використання у роботі зі здобувачами вищої освіти.
68. Розкрийте особливості підготовки педагога за рубежом.
69. Розкрийте роль самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів в опануванні змістом психолого-педагогічних курсів.
70. Порівняйте традиційні і нетрадиційні види лекцій. Які, на вашу думку, є більш ефективними?
71. Розкрийте особливості підготовки викладача до проведення лабораторних занять.
72. Обґрунтуйте необхідність створення і використання наочності на інтерактивних лекціях з дошкільної педагогіки, дитячої психології, фахових методик дошкільної освіти.
73. Проаналізуйте робочу програму дисципліни: її призначення, структура.
74. Проаналізуйте завдання з дошкільної педагогіки, дитячої психології та фахових методик на різних видах педагогічної практики здобувачів вищої освіти.
75. Розкрийте єдність теоретичної і практичної підготовки викладача дошкільної педагогіки і психології.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Для підготовки до практичних, лабораторних занять та виконання завдань для самостійної роботи слід завести окремий зошит.
2. Готуючись до заняття, слід зазначити у зошиті тему, план заняття, виконати письмові завдання, чітко виділивши завдання до практичної (лабораторної) та завдання для самостійної роботи.
3. Розпочинати вивчення теми слід із опрацювання матеріалу за підручником: прочитати, виписати в зошит визначення, класифікації, важливі положення.
4. Далі опрацювати теоретичний матеріал з інших джерел (практикумів, матеріалів візуального супроводження лекцій, конспекту лекції тощо): прочитати статті, виписати головні думки, цитати, перенести в зошит схеми, таблиці (можливі ксерокопії).
5. Завершити вивчення теми виконанням практичних завдань чи розв'язанням педагогічних задач та ситуацій.
6. Всі завдання є обов'язковими до виконання.
7. Зошит для практичних робіт та виконання завдань для самостійної роботи, повинен бути охайним і естетично оформленим.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема для самостійного вивчення.

Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна

Завдання для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання

1. Напишіть реферативне повідомлення на одну з запропонованих тем:

«Вища освіта педагогів дошкілля: початок становлення в Україні»;

«Підготовка педагогічних кадрів для системи дошкільної освіти за рубежом»;

«Значення педагогічних поглядів Ф.Фребеля для підготовки педагогічних кадрів для дошкільного виховання».

(Для виконання цього завдання самостійно оберіть одну із запропонованих тем, складіть перелік літератури та джерел, на основі аналізу яких розкрийте обрану тему, представивши його у вигляді реферативного повідомлення).

2. Проаналізуйте Концепцію розвитку педагогічної освіти за посиланням <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku->

[pedagogichnoyi-osviti](#). Випишіть мету розвитку педагогічної освіти і пріоритети розвитку освіти в Україні. Поміркуйте чи відповідають визначені пріоритети вимогам сьогодення

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
2. Концепція розвитку педагогічної освіти. Київ, 2018.

Заняття 1.

Компетентнісний підхід як один із методологічних підходів у підготовці майбутніх фахівців

Форма проведення – практичне заняття

План

1. Вища освіта в Україні, її основні принципи і завдання.
2. «Тенденції та перспективи розвитку вищої освіти на європейському просторі.
3. Нормативно-законодавча база розвитку освіти в Україні (Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», Національна рамка кваліфікацій та ін.).
4. Стандартизація вищої освіти
5. Компетентнісний підхід як один із методологічних підходів у підготовці майбутніх фахівців.

Практичне завдання

1. Проаналізуйте стандарти вищої освіти для першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю А2 Дошкільна освіта.

(Ознайомитись з ними ви зможете за посиланнями, вказаними у списку літератури. На основі вивчення змісту, складіть порівняльну таблицю, зверніть увагу на термін навчання, кількість кредитів, який відсоток відводиться на практичну та науково-дослідну роботу, форма атестації, можливість подальшого навчання тощо).

На основі здійсненого аналізу поміркуйте над запитанням: «Стандартизація у вищій освіті – це обмеження чи поле для творчості. Будьте готові обгрунтувати свою думку».)

Завдання для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання

1. Ознайомтесь з основними положеннями СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ на 2021–2031 роки. (опрацюйте зміст Стратегії за посиланням <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku->

[vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf). На основі його аналізу складіть пріоритетний, на вашу думку, план розвитку).

2. Зобразіть у вигляді схеми пріоритети та перспективи у підготовці фахівців дошкільної освіти (Схема може бути виконана із використанням будь якого цифрового інструменту чи застосунку. Форма візуалізації добровільна.
3. Розробіть сучасну модель ступеневої підготовки фахівця дошкільної освіти (використайте інфографіку).

Література

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>).
2. Стандарт вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 (012) Дошкільна освіта <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/012-Doshk.osvita-bakalavr.28.07.pdf>
3. Стандарт вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 (012) Дошкільна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Заняття 2. Особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти – 2 год.

Форма проведення – практичне заняття

План

- Особливості організації освітнього процесу у ЗВО.
- Нормативно-правова база організації освітнього процесу.
- Навчальний час студента та робочий час викладача.
- Науково-методичне забезпечення освітнього процесу.
 - Навчальні плани.
 - Робочі навчальні програми
 - Сила буси
 - Навчально-методичні комплекси дисциплін

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацюйте Положення про організацію освітнього процесу в

Рівненському державному гуманітарному університеті 2024 року за посиланням https://www.rshu.edu.ua/images/rshu/pol_oop_2024.pdf, зробіть виписки основних положень.

2. Ознайомтесь із навчальним планом спеціальності «Дошкільна освіта» для першого/другого рівнів вищої освіти (на основі їх аналізу визначте співвідношення годин відведених на дисципліни циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки; співвідношення аудиторних годин та годин для самостійної роботи студентів, що виділяються на вивчення дисциплін різних циклів та порівняйте це співвідношення за формами навчання (денна, заочна).

3. Зробіть аналіз структури робочої навчальної програми дисципліни та силабусу. (Після їх аналізу обґрунтуйте Ваше ставлення до впровадження силабусів. Запропонуйте ефективну, на Вашу думку, структуру силабусу).

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
2. Положення про організацію освітнього процесу у Рівненському державному гуманітарному університеті. URL: https://www.rshu.edu.ua/images/rshu/pol_oop_2024.pdf

Заняття 3. Розробка робочої навчальної програми дисципліни – 2 год.

Форма проведення – лабораторне заняття

План

1. Завдання викладання психолого-педагогічних курсів: професійні, навчальні, наукові, виховні. Єдність завдань у системі теоретичної і практичної підготовки.
2. Розробка концепції викладання курсу. Робота викладача над курсом.
3. Планування викладання курсів педагогіка дошкільна, психологія дитяча, методик дошкільної освіти. Розподіл тем за формами роботи з курсів.
4. Педагогічна діяльність викладача ЗВО та розвиток його педагогічної майстерності.

Завдання на лабораторне заняття та рекомендації до його виконання

1. Навчитись розробляти робочу навчальну програму (модуль) з конкретної дисципліни за фахом (один кредит) та навчитись працювати з навчальним планом. (Для цього оберіть одну з дисциплін із циклу професійної підготовки навчального плану для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності А2 Дошкільна освіта та зробіть опис навчальної дисципліни,

випишіть загальні та професійні компетентності, що формуються у ході вивчення цієї дисципліни, а також результати навчання, передбачені відповідною ОПП (З ОПП ви можете ознайомитись за посиланням <https://www.rshu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/bakalavr/3289-op-bakalavr-2024-rik-vprovadzhennia>). Шаблон робочої навчальної програми для заповнення вам надасть викладач).

Завдання для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання

1. На сайті кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І.Поніманської (<https://doshkilnardgu.webnode.com.ua/nmkd/>) ознайомтесь з розробленими вже робочими навчальними програмами з дошкільної педагогіки і фахових методик дошкільної освіти. Оберіть ту, яка вам найбільше імпонує. Спробуйте дібрати літературу та методичні посібники за останні роки (5-7 джерел), які відсутні в програмі.
2. Поміркуйте над запитання: «Які вимоги висуваються до освіти і професійної кваліфікації викладача?». Підготуйтеся до групової дискусії в аудиторії.
3. Заповніть таблицю: «Які труднощі і страхи можуть виникати у молодих викладачів на початку викладацької діяльності, їх причини і як з ними боротися?»

Труднощі і страхи	Причини виникнення	Заходи для усунення чи подолання

Література

1. Дяченко Н.О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів. Київ: Ліра-К, 2019. 119с.
2. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Київ: Ліра-К, 2021. 484 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Заняття 4. Лекції, семінарські, практичні заняття у закладах вищої освіти та методика їх проведення – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Характеристика основних форм організації навчання у закладі вищої освіти.
2. Лекції, їх види. Методика підготовки і проведення лекції.
3. Методи роботи викладача. Значення взаємодії викладача і студента як

основа сучасних методів навчання майбутніх педагогів.

4. Семінарські заняття, їх види. Методика підготовки і проведення семінарських занять.
5. Лабораторні та практичні заняття, методика їх підготовки і проведення.
6. Спецкурси та спецсемінари з різних тем фахових дисциплін, як форма поглибленого їх вивчення.

Практичні завдання та рекомендації щодо їх виконання

1. Запропонуйте 2-3 прийоми, які на вашу думку, здатні активізувати увагу здобувачів вищої освіти на початку та в процесі лекції та прийоми, які допоможуть зберегти й утримати їхню увагу до змісту лекції. *(Занотуйте їх у зошит для практичних робіт).*

2. Запропонуйте можливості використання «мозкового штурму» на семінарському занятті.

3. Розробіть методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти щодо їхньої підготовки до семінарського та практичного заняття *(оформіть у вигляді інформаційного флаєра).*

Завдання для самостійної роботи та рекомендації щодо їх виконання

1. **Складіть схеми:**

- Методи роботи викладача;
- Традиційні і нетрадиційні види лекцій.

(Для виконання цього завдання використовуйте цифрові інструменти)

2. **Заповніть таблицю «Методи навчання».** *(На основі вивчення методів навчання, зробіть порівняльну таблицю. Наведіть конкретні приклади, що належать до тієї чи іншої групи методів, дайте їхню характеристику та визначте переваги та недоліки)*

Група методів	Методи, які належать	Їхня х-ка	Переваги	Недоліки
Активні				
Пасивні				
Інтерактивні				

3. **Дайте відповідь на запитання:** «Які фактори повинен враховувати викладач під час читання лекції»? *(Підготуйтеся до групової дискусії)*

4. **Напишіть реферат на тему:**

«Види лекцій»,

«Методика підготовки і проведення лекцій»,

«Роль і місце інтерактивних методів навчання під час проведення лекційних занять».

(Оберіть одну з запропонованих тем, напишіть реферат обсягом 10-12 сторінок друкованого тексту за структурою: титульний аркуш, план, вступ, основний зміст, висновки, список використаних джерел).

5. Заповніть таблицю «Типи семінару»: (На основі порівняльного аналізу трьох типів семінарських занять, визначте їх мету, методи, прийоми і технології, які використовуються у ході їх проведення, а також визначте особливості взаємодії викладача і здобувача освіти у ході того чи іншого типу семінарського заняття).

Тип семінару	Мета	Методи, прийоми, технології	Особливості взаємодії викладача і студента
Традиційні			
Поглибленого вивчення педагогічної проблеми			
Спецсемінар			

6. Перерахуйте основні функції лабораторних і практичних занять. (На основі аналізу функцій, спробуйте зробити порівняльний аналіз лабораторних і практичних занять).

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
2. Петрик О.І. та ін. Методичні рекомендації щодо аналізу лекцій, семінарських і лабораторно-практичних занять та загальні вимоги до проведення консультацій, написання дипломних і курсових робіт. Луцьк, 2018. 44 с.
3. Шапошникова І.В. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у вищій школі (види навчальних занять). Херсон: Гельветика, 2016. 63 с.

Заняття 5. Сучасні технології викладання педагогіки дошкільної – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Суть поняття «педагогічна технологія».
2. Інформаційно-комунікаційні технології.
3. Особливості використання інтернет-технологій: CouldComputing та WebQuest-технології у викладанні педагогіки дошкільної та фахових

методик дошкільної освіти.

4. Кейс-технологія як оптимальне поєднання теоретичних знань з уміннями самостійно орієнтуватися в навчальній ситуації.

Практичні завдання та рекомендації для їх виконання

1. **Складіть схему сучасних технологій, що можуть використовуватись під час викладання дошкільної педагогіки.** Запропонуйте можливості використання кожної з названих технологій. Наведіть конкретні приклади. *(Схему розробіть з використанням сучасних засобів візуалізації, наприклад інтерактивних дошок, інфографіки тощо. Продемонструйте на конкретних прикладах можливості використання тієї чи іншої технології у викладанні дошкільної педагогіки).*
2. **Розкрийте можливості використання веб-квестів у підготовці майбутніх викладачів педагогіки дошкільної та фахових методик.** *(Виконуючи це завдання зосередьте увагу не лише на теоретичних аспектах, а й запропонуйте свої теми для створення й обговорення веб-квестів на практичних заняттях з дошкільної педагогіки та методик дошкільної освіти (за вибором).)*

Завдання для самостійної роботи та рекомендації для їх виконання

1. **Розробіть 2–3 кейси з дошкільної педагогіки.** Продумайте алгоритм їх розв'язання. *(Кожен кейс оформіть у вигляді окремої картки (картон, формат А5), на звороті якої має бути розписаний алгоритм розв'язання).*
2. **Складіть таблицю сучасних цифрових сервісів,** які можна використати в освітньому процесі ЗВО, зокрема у викладанні дошкільної педагогіки та фахових методик, а також визначте їх переваги та недоліки. *(Форма таблиці і перелік цифрових сервісів створюється самостійно кожним студентом).*

Література

1. Втілюємо кейс-стаді у практику навчально-виховного процесу. Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/1225-qqq-17-m3-02-03-2017-vtlyumo-keys-stad-u-praktiku-navchalno-vihovnogo-protsesu>
2. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Київ, 2017. 225 с.
3. Саєнко Н.С. та ін. Дидактичний потенціал цифрових освітніх технологій для освітнього процесу: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 154 с.
4. Собченко Т., Желізнб'як О. Практичне використання цифрових сервісів в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти як педагогічна проблема. *Socio-economic relations in the digital society*. Volume 3 (49). 2023. С. 63-75

Заняття 6. Зміст та методи роботи над курсом «Дошкільна педагогіка», «Психологія дитяча», фаховими методиками дошкільної освіти – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Місце педагогіки дошкільної у підготовці фахівців дошкільної освіти.
2. Конструювання змісту тем з курсу «Дошкільної педагогіки» та робота над ними.
3. Місце дитячої психології у фаховій підготовці вихователя дітей дошкільного віку.
4. Хід вивчення головних розділів психології
5. Особливості роботи з фаховими методиками: зміст, взаємозв'язок методик як частини дидактики дошкільної освіти, форми роботи, зв'язок з практикою навчання і виховання дітей дошкільного віку.
6. Характеристика конкретних технологій викладання методики розвитку рідної мови дітей, методики керівництва зображувальною діяльністю, методики фізичного виховання, методики формування елементарних математичних уявлень, методики ознайомлення з природою.

Практичне завдання та рекомендації до його виконання

1. **Розробіть методичне забезпечення до однієї теми (на вибір) з дошкільної педагогіки:** матеріали візуального супроводження лекції, завдання до практичного (семінарського) чи лабораторного заняття, тестові завдання, список рекомендованої літератури тощо. *(Завдання виконати в електронному форматі за структурою: Тема з дошкільної педагогіки, матеріали візуального супроводження лекції (схеми, таблиці, графіки, статистичні дані тощо), завдання до практичного (семінарського) чи лабораторного заняття (2-3 завдання), тестові завдання з теми (5-10 тестів і тестових завдань), список рекомендованої літератури (7-10 джерел за останні 2–3 роки).*

Завдання для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання

1. **Запропонуйте 2–3 методичні прийоми та інтерактивні методи, для підвищення пізнавальної активності студентів під час лекції** *(Запишіть у зошит).*
2. **Підготуйте план-конспект лекційного чи практичного заняття з дошкільної педагогіки з використанням інтерактивних методів навчання за обраною темою** *(за схемою вміщеною в додатках).*

Література

1. Березовська Л. І. Технології викладання фахових методик дошкільної освіти: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 264 с.

2. Вільчковський Є.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Суми: Університетська книга, 2023. 230 с.
3. Дуткевич Т. Дитяча психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 450 с.
4. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-є видання, перероблене. Київ, 2018. 408 с.
5. Пагута Т. І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: навч.-метод. посіб. Львів, «Новий Світ-2000», 2020. 300 с.

Заняття 7. Особливості організації самостійної та дослідницької роботи здобувачів вищої освіти

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Види самостійної роботи студентів.
2. Керівництво самостійною роботою студентів.
3. Курсові роботи з дошкільної педагогіки, вимоги до їх змісту.

Практичні завдання та рекомендації до їх виконання

1. За робочими програмами навчальних дисциплін «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча» та методик дошкільної освіти визначте зміст самостійної роботи студентів. *(З програмами можете ознайомитись за посиланням <https://doshkilnardgu.webnode.com.ua/nmkd/>. На основі аналізу завдань для самостійної роботи запропонуйте 2-3 свої завдання, які на вашу думку, доповнять існуючі).*
2. Напишіть рецензію на курсову роботу з актуальних проблем дошкільної педагогіки чи дитячої психології. *(На занятті викладач вам роздасть курсові роботи здобувачів освіти, які ви прочитаєте і спробуєте написати рецензію за вказаною викладачем схемою).*

Завдання для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання

1. Складіть каталог основних видів і форм самостійної роботи студентів.
2. Розробіть методичні рекомендації для студентів щодо виконання самостійної роботи з курсу «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча», методик дошкільної освіти (за вибором). *(Рекомендації мають бути чіткі та лаконічні, оформіть у вигляді флаєра).*
3. Розробіть пам'ятку для здобувачів вищої освіти щодо написання курсових та кваліфікаційних робіт з дошкільної педагогіки *(оформити у вигляді інформаційного буклету).*
4. Запропонуйте актуальну тематику виступів здобувачів вищої освіти на науковій конференції з питань дошкільної освіти *(Запропонуйте 4-5 з актуальних проблем дошкільної освіти в умовах воєнного стану. Запишіть у зошит для практичних робіт).*

Література

- Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
- Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти / За ред. І.М.Дичківської, О.А. Козлюк. Рівне, 2023.

Заняття 8. Організація педагогічної практики у закладі вищої освіти – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Єдність теоретичної і практичної підготовки.
2. Роль педагогічної практики у реалізації завдань дошкільної педагогіки, технології її організації.
3. Передовий педагогічний досвід організації підпрактики, інтеграція наукової роботи викладачів і здобувачів вищої освіти та їх практичної підготовки.

Практичне завдання та рекомендації до його виконання

За навчальними планами спеціальності А2 Дошкільна освіта з'ясуйте співвідношення годин відведених на аудиторне навчання та педагогічну практику за курсами навчання (*Опрацюйте навчальний план спеціальності А2 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*).

Завдання для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання

1. **Вивчіть програми різних видів практики**, окресліть їхні основні завдання. Складіть таблицю «Види педагогічної практики» (*Таблиця довільна за своєю структурою, продумується індивідуально кожним студентом, проте серед основних її складових – вид практики, мета, основні завдання, решта – за бажанням*).
2. **Запропонуйте низку цікавих завдань**, які могли б бути включені до програми педагогічної практики (Оберіть будь-який вид практики, запропонуйте 3-4 завдання, які, на вашу думку, могли б доповнити зміст практики. Оформіть їх на аркуші А4.).

Література

1. Горопаха Н.М., Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Київ, 2014.
2. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-є видання, перероблене. Київ, 2018. 408 с.

ДОДАТКИ

Схема конспекту лекції

Тема лекції:

1. Мета: Вказати, виходячи із змісту робочої програми навчальної дисципліни, конкретний результат, який планується досягти.

Навчальна мета передбачає формування у здобувачів вищої освіти:

- наукових (методологічних знань про ...);
- розуміння понять (теорій тощо);
- осмислення закономірностей (теорій, підходів тощо);
- умінь дискусії (діалогу) з проблем ... ;
- ціннісних уявлень про ... ;
- особистісного ставлення до ... ;
- особистісних поглядів стосовно ... ;
- критичного ставлення до проблем ...

Навчальна мета може включати декілька завдань як освітнього, так і виховного і розвивального напрямів.

2. Методи та прийоми навчання:

Зазначити, які методи, прийоми, засоби навчання застосовуються під час лекції для досягнення визначених завдань:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (розв'язання завдань);

3. Навчально-методичне забезпечення заняття

Вказати, яка наочність (таблиці, схеми, графіки, макети, моделі, мультимедійна презентація, відео фрагмент..., відеоролик тощо), технічні засоби навчання (планшет, проектор, ноутбук, тощо) чи інші матеріали будуть використанні під час лекційного заняття.

4. Основні питання лекції: (не більше чотирьох на одну лекцію).

5. Рекомендована література:

Основна (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки)

Додаткова (— ” —).

6. Основні питання, що розглядаються під час лекції:

Хід лекції:

Розкрити зміст інформації, що висвітлюється під час лекції, описати дії викладача, застосування методів навчання та виховного впливу на студентів, зазначити питання для обговорення, дискусії, діалогу.

Вступна частина (до 10 хв.)

- привітання викладача зі студентами;
- налагодження зв'язку із пройденим навчальним матеріалом і новою інформацією, визначення її місця і ролі у системі навчального курсу, прогноз подальшого її розгляду;
- повідомлення теми лекції, створення у студентів позитивної установки на її вивчення;
- визначення основних питань лекції, повідомлення рекомендованої літератури;
- захоплення уваги студентів, психологічна підготовка до розгляду основних питань лекції, виокремлення їхнього зв'язку з майбутньою професійною діяльністю (зазначити інформацію, методи, питання для обговорення).

Основна частина (70-75 хв.)

- висвітлення кожного питання окремо;
- показ логічного переходу від одного питання до іншого, здійснення підсумку після кожного етапу;
- опис шляху обґрунтування понять, термінів, теорій, концепцій тощо, виокремлення критеріальних ознак, складових, основних елементів;
- показ логіки пояснення, інтерпретації явищ;
- опис дій викладача з метою забезпечення розуміння, осмислення студентами змісту;
- розкриття кожного методу, прийому формування мислительних дій, що застосовуються під час лекції;
- зазначення міжпредметних зв'язків, практичних прикладів, спрямованості навчальної інформації на професійну діяльність студентів;
- виокремлення питань для бесіди, дискусії чи діалогу, отримання зворотного зв'язку;
- опис дій викладача для розвитку інтересу до змісту лекції.

Заключна частина (5-10 хв.)

- здійснення логічних висновків про основні поняття, положення, що розглядаються;
- повідомлення про досягнення запланованої теми, завдань лекції, оцінка спільної взаємодії зі студентами;
- коротке повідомлення питань, проблем, що будуть розглядатися у наступній лекції у взаємозв'язку з висвітленими, створення позитивних очікувань;
- завдання для самостійної роботи
- подяка студентам за увагу.

Схема методичної розробки практичного (лабораторного) заняття

Тема заняття:

Вид заняття:

План заняття за практикумом з відповідної дисципліни

Навчальна мета: Вказати конкретно, які поняття закріплюються, поглиблюються, за якою темою

Виховна мета:

Розвивальна мета:

Навчально-методичне забезпечення заняття:

Вказати, яка **наочність** (таблиці, схеми, графіки, макети, моделі, мультимедійна презентація, відео фрагмент..., відеоролик тощо), **технічні засоби навчання** (планшет, проектор, ноутбук, тощо) чи **інші матеріали** (маркери, стікери, папір тощо) будуть використанні під час практичного (лабораторного) заняття.

Додаткові завдання для самостійної роботи, підготовлені здобувачем для проведення під час заняття

Навчальне видання

Укладач:
Козлюк Ольга Андріївна

Методичні рекомендації
до виконання практичних та лабораторних робіт та завдань для
самостійної роботи
з освітнього компоненту «Методика викладання фахових дисциплін»

Методичний посібник
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А2 Дошкільна освіта

Підп. до друку 16.01.2025

Формат 60*84 1/16

Папір офісн.

Друк цифр.

Гарнітура Times

Ум. др.арк. 1,5

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м.Рівне, вул. С. Бандери, 12